KALEVA 5.1.

13222
Lähetä kuva, tekstaa viesti

toimitus@kaleva.fi
Lähetä sähköpostia
tai soita uutisvihje
08 5377 315

08 5377 610
ma–pe 8–16
Tilaus tai osoitteenmuutos
www.kaleva.fi/henkiloasiakkaat

Jakelupäivystys
08 5377 612
ma–pe 6–16, la–su 6–11
Lisää lehden yhteystiedoista.

AURINKO NOUSEE

Utsjoella	ei nouse
Rovaniemellä	10.49
Kuusamossa	10.23
Pudasjärvellä	10.19
Oulussa	10.19
Ylivieskassa	10.08
Helsingissä	9.22
Kemissä	10.37
Kajaanissa	9.57

AURINKO LASKEE

Utsjoella	ei laske
Rovaniemellä	13.56
Kuusamossa	13.54
Pudasjärvellä	14.15
Oulussa	14.27
Ylivieskassa	14.46
Helsingissä	15.30
Kemissä	14.17
Kajaanissa	14.32

Ihmiset 21

Kannattaakohan jatkuva alehinnoittelu?

Yrityssaneeraukseen hakeutunut huonekalufirma Suomi-Soffa on saanut viime aikoina kyseenalaista huomiota talousvaikeuksiensa vuoksi.

Maallikkoakin ihmetyttää, miten kannattavaa liiketoiminta voi olla, kun alennusmyynti on pysyvä olotila ja aleprosentit ainakin näyttävät huimilta.

TÄNÄÄN

Lumijoki hoitaa vanhuksensa itse
Lumilyhdyn palvelukoti on harvinainen paikka koko Suomen mittakaavassa. Siellä pieni Lumijoen kunta hoitaa vanhuksensa loppuun asti ilman erillisiä laitoksia. Lumilyhtyyn pääsee nopeasti ja siellä saa ympärivuorokautista palveluasumista.
OULU & SEUTU 4

Ohjat vaihtuivat Äimäraution talleilla
Äimäraution ratsastuskoulun uudet yrittäjät **Krista Sumén** ja **Jaana Tuppurainen** pursuavat ideoita. Ensimmäisenä kaksikko aikoo virkistää kilpailu- ja junioritoimintaa. He lupaavat vahvistusta myös tallin hevoskalustoon.
OULU & SEUTU 4

Tuomioja lännetti Suomea 1940-luvulla
Suomen Pankin pääjohtajana 1945-1955 toiminut **Sakari Tuomioja** on Suomen ensimmäisiä lännettäjiä toisen maailmansodan jälkeen. Hän onnistui kylmän sodan aikana viemään Suomen Pankin Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n jäseneksi 1948, kaksi vuotta ennen Ruotsia.
KOTIMAA 5

Laihtumisesta syntyy uudenlaista bisnestä
Laihduttamisen kasvavilla markkinoilla rahaa tehdään nykyään niin ilmaisilla kuin maksullisilla nettipalveluilla sekä uudenlaisilla kokonaispalvelukonsepteilla. Kova kilpailu internetissä pakotti viime vuonna Painonvartijat lopettamaan toimintansa Suomessa.
RAHA 10

Romaniassa rankka säästökuuri
Romania törmäsi useiden kasvun vuosien jälkeen talousvaikeuksiin 2009. Se on joutunut karsimaan julkisia menojaan, inflaatio kiusaa, ja kasvu oli pysähdyksissä vielä viime vuonna, jolloin muiden EU-maiden käyrät osoittivat enimmäkseen jo ylöspäin.
ULKOMAAT 11

Maakuntaviesti ja SM-kisat vierekkäin
Pohjois-Pohjanmaan maakuntaviesti hiihdetään loppiaisena Kempeleen Köykkyrissä. Osa alueen hiihtäjistä jättää viestin väliin, koska viikonloppuna on nuorten SM-kisojen vuoro. Oulun Hiihtoseuran kempeleläinen **Sanna Martikkala** sen sijaan osallistuu molempiin tapahtumiin.
URHEILU 14

K2

Uusi Vares tähtää ulkomaille
Loppiaisena ensi-iltaan tuleva **Reijo Mäen** romaaniin perustuva uusi Vares – Pahan suudelma on tehty ulkomaan markkinoita ajatellen. Kuusi uutta Vares-elokuvaa kuvattiin Turussa puolivuotta yhteen menoon ja tuloksena oli kaksi pitkää elokuvaa ja neljä tv-ja dvd-versiota. Pitkät elokuvat ohjasi Wallander- ja Beck-elokuvista tuttu **Anders Engström** ja muut **Lauri Törhönen**.
KULTTUURI 15

Työtahti kiristynyt äärimmilleen
”Reilusti yli 500 000 suomalaista joutuu käyttämään lääkkeitä ja piristeitä selviytyäkseen työelämän yhä kiivaammin pyörivästä oravanpyörästä. Ei se näin saa olla.”
LUKIJALTA 19

ARKI 22

Harvoista kotitöistä on kunnon kohottajaksi

ARKISTO

Imurin varressa huhkitaan usein hikihatussa, mutta kuntoiluksi puuhaa ei voi sanoa. Jotta kunto kohoaisi, kotitöitä pitäisi tehdä vähintään kymmenen minuuttia kerrallaan ja tekemisen pitäisi olla niin raskasta, että syke nousisi selvästi.

HUOMENNA

Tipattomuus näkyy myynnissä
Tipattomasta tammikuusta on tullut monelle jo perinne. Toisten mielestä moinen on turhaa itsensä piinaamista tai vain merkki siitä, että alkoholista on tullut ongelma, koska on pakko pitää taukoa. Oli miten oli, tipattomuus näkyy niin ravintoloiden kuin baarienkin myynnissä.

Joulukuusi viedään pois, pois, pois
Joulukoristeita pakataan jo kiivasta vauhtia varastoihin. Koristeista riisutaan myös tupaan koristanut joulukuusi. Minne sen matka vie? Pihan perälle? Roskalaatikon viereen? Kaatopaikalle? Maksaako kuusen hävittäminen?

Glykolilla jäätä vastaan

Junien glykolilaitteisto mahdollinen myös Oulun varikolle rakennettavan huoltohallin yhteyteen

Sari Toivakka, Ville Koivuniemi, Eija Mikkonen Kaleva

HELSINKI VR:n uusin ase raideliikenteen talvisia ongelmia vastaan on glykolikäsittely, jolla pyritään ehkäisemään lumen ja jään kertymistä vaunujen alusrakenteisiin. Laitteistoja on koekäytetty joulukuun puolesta välistä lähtien, esimerkiksi useat pendolinot sekä lähiliikenteen junat on jo ehditty käsitellä.

”Alkukokemukset jäänestolaitteistosta kentältä ovat rohkaisevia. Yritämme saada mahdollisimman nopeasti kaikki raideliikenteessä olevat junat käsiteltyä”, kaukoliikennejohtaja **Ari Vanhanen** VR Groupista sanoo.

VR on hankkinut kaksi käsittelylaitteistoa, lähi- ja kaukojunille omansa. Molemmat glykolilaitteistot sijaitsevat Ilmalan varikolla Helsingissä. Jatkossa niitä voidaan sijoittaa muuallekin Suomeen, jos tämän talven käyttökokemukset ovat hyviä. Vanhasen mukaan yksi potentiaalinen paikka olisi Oulu, jonne valmistuu junien huoltohalli vuonna 2012.

”Oikeat paikat ovat siellä, missä junat yöpyvät ja missä niitä huolletaan. Oulu on yksi potentiaalinen paikka. Näistä asioista päätetään kuitenkin vasta sitten kun nähdään, ovatko tulokset halutunlaisia.”

Oulun varikon huoltohalli on tällä hetkellä suunnitteluvaiheessa. Sen rakennustöiden on määrä alkaa ensi kesänä.

Helsingin glykolilaitteistoilla pitäisi olla kaikki edellytykset riittää Suomen tarpeisiin. Yksi glykolikäsittely suojaa parhaimmillaan noin viikon. Intercity-junat, pendolinot ja lähiliikenteen junat käyvät varikolla viikoittain. ”Sellainen oletus meillä on, että glykolin vaikutus kestää helposti esimerkiksi Helsingin ja Rovaniemen edestakaisen käynnin.”

Tänä talvena pääkaupunkiseudulla on ollut poikkeuksellisesti kylmempää kuin Pohjois-Suomessa. VR:n kannalta Vanhanen pitää hankalana Suomen ulottuvuutta pohjois-eteläsuunnassa. ”Haastavinta on kelien vaihtuminen kesken matkan. Esimerkiksi lumi jäätyy, kun ilman lämpötila heittelee plussan molemmin puolin”, Vanhanen toteaa.

Kaksi glykolilaitteistoa maksoi noin 1,3 miljoonaa euroa, joten päätöksiä mahdollisista glykolijärjestelmien käyttöönotoista pohjoisempana ei tehdä heppoisin perustein.

Vanhanen muistuttaa, että vaikka glykolista on paljon apua, kaikkia ongelmia se ei ratkaise. Käyttökustannukset glykolin käytössä ovat kuitenkin edulliset.

Glykolilaitteisto koostuu varaluma-altaista ja käsittelylaitteistosta, josta propyleeniglykoli-vesiliuos ruiskutetaan junien alusrakenteisiin. Junat ajetaan hitaasti ruiskutuksen läpi. Glykoliliuos valuu altaisiin, josta se kierrätetään uudelleen käyttöön.

”Yksi merkittävä tavoite uudella systeemillä on energiansäästö. Tähän asti olemme poistaneet jäätä kuumalla vedellä ja ilmalla”, Vanhanen kertoo.

Lentoliikenteen jäänestosta tuttu glykolikäsittely on Vanhasen mukaan myös ympäristöystävällinen tekniikka.

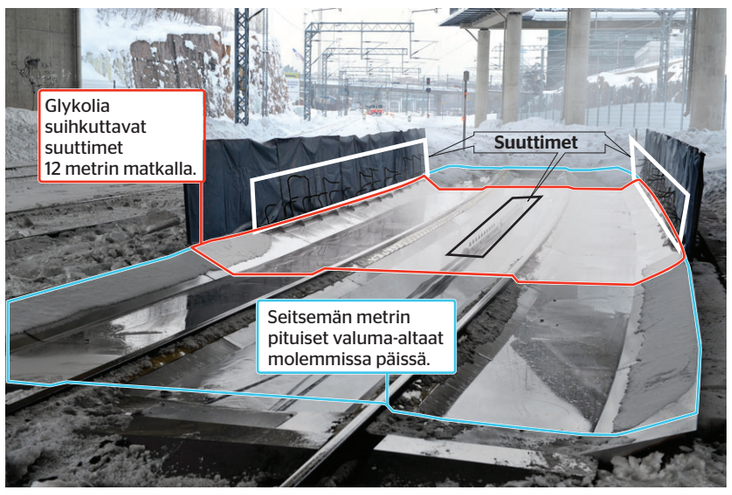
”Laitteisto havaitsee välittömästi putkirikon tai vuodon estäen tankin tyhjentymisen maaperään. Glykoli on sokeripohjainen, helposti hajoava aine. Ympäristölupaa ei tarvita.”

VR on käyttänyt tänä talvena normaalin kehitys- ja kunnossapitotoimintansa lisäksi liikenteen sujuvoittamiseen yli 10 miljoonaa euroa. Vuoden 2011 aikana käytetään vielä 3,1 euroa muun muassa kaluston teknisten yksityiskohtien talvikestävyyden parantamiseen.

”Olemme selkeästi paremmassa tilanteessa verrattuna viime talveen. Alkutalvi on ollut ankarampi, mutta olemme pystyneet petraamaan täsmällisyydessä, jos ajatellaan junien myöhästymisiä tai peruutuksia”, Vanhanen sanoo terveisinä liikenneministeri **Anu Vehviläiselle** (kesk.), joka odottaa selvitystä raideliikenteen ongelmista 14. tammikuuta mennessä.

Kaksi jäänestolaitteistoa Pasilan ratapihalla

- Järjestelmän suuttimet suihkuttavat glykolia junan rakenteisiin.
- Lähiliikenteen ja kaukoliikenteen kalusto käsitellään glykolilla viikoittain.
- Glykolia kuluu litran verran metrin matkalle junaa.

Kuvat HEIKKI SAUKKOMAA/Lehtikuva, grafiikka MATTI KIIPULA, SIMON VARISTO/STT

HEIKKI SAUKKOMAA/LEHTIKUVA

Järjestelmäinsinööri Samuli Suuriniemi maistoi Helsingin Ilmalan ratapihalla kaluston jäänesto- ja sulatuslaitteiston kemikaaliseosta.

Junien jäänesto- ja sulatusmenetelmä

Junien glykolikäsittelyllä pyritään ehkäisemään lumen ja jään kertymistä vaunujen alusrakenteisiin.
Junien alusta ruiskutetaan propyleeniglykoli-vesiliuoksella toimenpidettä varten suunnitellussa laitteistossa.
Propyleeniglykoli-vesiliuos on biohajoavaa.
Keruualtaat asettuvat tiivisti kiskoon kiinni, joten valumia ei muodostu.
Laitteisto havaitsee automaattisesti putkirikon tai vuodon estäen tankin tyhjentymisen maaperään.
Laitteiston hinta oli 1,3 miljoonaa euroa. Yksi litra glykoliliuosta maksaa noin 1,5 euroa.
Menetelmä on käytössä Ruotsissa ja Norjassa.

Auringonpimennys vain pilkahti Oulussa

Pimennys näkyi hyvin Länsi-Suomessa

Pekka Rahko Kaleva

OULU Puolensataa ihmistä uskaltautui Puolivälinkankaan vesitorniin tiistaina aamupäivällä auringonpimennyksen ihmettelemisen toivossa. ”Pieni toivonkipinä tässä elää”, pohti Oulun tähtitieteellisen yhdistyksen Arktos ry:n puheenjohtaja **Jaakko Visuri** vielä puoli tuntia ennen h-hetkeä, kun pään yllä paljastui lupaavasti sinistä taivasta.

Pilvet pysyttelivät kuitenkin sitkeästi horisontissa pimennyksen ollessa suurimmillaan kello 10.50, ja tuolta kellonlyömältä ainoaksi havainnoksi Auringosta jäi muutaman minuutin pilviverhon takaa häämöttänyt punainen hehku.

Oulussa Aurinko oli pimennyksen maksimihetkellä hyvin matalalla, vain kahden asteen verran horisontin yläpuolella. Näkemättä jäänyt huippuhetki oli osittainen pimennys: Auringosta peittyi Kuun taakse 85 prosenttia.

Tiistain pimennys ei näkynyt täydellisenä missään päin Maapalloa, ja suurimmillaan sen saattoi nähdä Perämeren Ruotsin puoleisella rannikolla, Skellefteån tienoilla.

Arktos ja Oulun Vesi pitivät Puolivälinkankaan vesitornin näköalatasannetta ja tähtitornia yleisölle avoinna, kuten parin viikon takaisen kuunpimennyksen aikaan.

Pari metriä sekunnissa puhaltaneen tuulenvireen terästämässä viidentoista asteen pakkasessa ei monikaan viihtynyt odottelemassa kymmentä minuuttia pidempään.

Pitkään vaikutti siltä, että päivän ainoa pimennys nähdään Arktoksen sihteerin **Pirita Harvalan** kamerakännykästä, mihin oli ikuistettu vuoden 2006 auringonpimennys.

Lämpimästi pukeutuneiden arktoslaisten sinnikäs odotus kuitenkin palkittiin, sillä pimennyksen loppuvaiheessa, hieman ennen puoltapäivää, Aurinko näyttäytyi noin viiden minuutin ajan.

”Koko Aurinko ei näkynyt, mutta Kuun kiekko näkyi Auringon edessä”, Visuri kuvaa. Sen sijaan paikkakunta aamupäivällä. Näin voisi päätellä ainakin Kaleva.fin lukijakuvista, minne pimennyksestä lähetettiin hyviä otoksia eri puolilta maakuntaa.

Ilmiötä saatiin seurata ainakin Haapavedellä, Kestilässä, Pudasjärven Isolla-Syötteellä ja heikosti Taivalkoskellakin. Jopa niinkin lähellä Puolivälinkangasta kuin Oulunsalossa saatiin tapahtuma ikuistettua.

Valtakunnallisen Tähtitieteellisen yhdistyksen Ursan mukaan etenkin Länsi-Suomessa kuten Turussa, Raumalla, Vaasassa, Tampereella ja Jokioisissa sää oli otollinen pimennyksen näkemiseen. ”Myös Etelä-Savossa pimennystä kuvattiin”, Visuri tietää.

Ohut pilviverho mahdollisti useilla paikkakunnilla Auringon valokuvaamisen ilman suodinta.

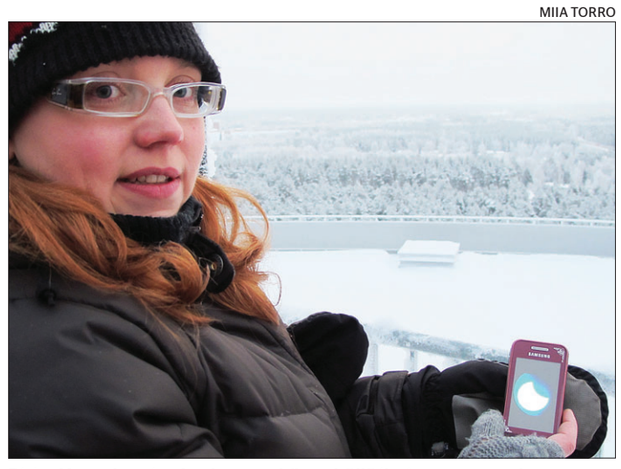
Seuraava osittainen auringonpimennys näkyy Suomessa jo 1.–2. kesäkuuta. Se on kokonaan nähtävissä aivan pohjoisimmassa Suomessa. Täydellistä auringonpimennystä päästään ihailemaan Suomessa vasta vuonna 2126.

PASI LEPOLA

Isolla-Syötteellä saatiin ihailla auringonpimennystä ja tykkykuusia.

MIIA TORRO

Pirita Harvala esittelee kamerakännykällä ikuistettua vuoden 2006 auringonpimennystä.

Katso video ja kuvagalleria
www.kaleva.fi